

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Værker i tolv bind 9: Niels Klim

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 9: Niels Klim", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 9: Niels Klim*, udg. af F. J. BILLESKOV JANSEN ; Volmer Rosenkilde , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 345. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg09-shoot-idm139856960579744/facsimile.pdf> (tilgået 06. maj 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 9: Niels Klim

MORALSKE FABLER

den tredje Classe vare ogsaa til nogen Nytte: Storcken rensede Urte-Gaarden, Hanen var Skovens Vægter, Falke og visse Hunde brugtes til Jagt. Myrene og Ædderkoppene vare satte udi den fjerde Classe: Hine formedelst deres Oeconomiske Viisdom: Disse formedelst deres konstige Arbejde, hvilket om det ikke er til Nytte, foraarsager dog Admiration, saa at de kand lignes med Poëter, Skildere, Kobberstikkere, Bildthuggere og andre store, skjønt u-nyttige Kunstnere blant Mennesker. Nattergalen og Lærken formedest deres liflige Sang, som forlyster andre Creature. De andre Dyr og Fugle derimod, som staae i flæng udi den nederste Classe, ere saadanne som imedens de leve ere enten unyttige eller skadelige. Anordningen blev siden confirmeret af Jupiter, hvilken ingen Forandring derudi gjorde uden med Elephanter, hvilke han gav Sted udi den fjerde Classe, og findes de saaledes indførte udi Forordningens anden forbedrede Edition.

Fabelen viser, hvorledes en Rangs-Forordning bør indrettes efter naturlig Billighed.

70. Fabel.

Aben Moralist.

En ung Abe overfaldtes engang af en usædvanlig Paroxysmus, saa at han optændtes af Iver til at reformere, og at igiennemhegle syndige Vellyster og Daarligheder, som ginge i Svang udi Skoven. Da han engang var udi denne Forretning, nærmede sig til ham Ræven, som var en af hans Tilhørere, og sagde: Min gode Morten! Hvor est du kommen til at catechisere? Aben svarede: Har du noget at sige paa min Lærdom, er den ikke vel grundet? Ræven sagde da: Lærdommen kand være god nok, hvis Læremesteren ikke var en Abe.

Fabelen lærer, at intet er latterligere end at see daarlige, naragtige og u-moraliserede Mennesker at catechisere, og at agere Convertisseurs, at høre en Druk-

MORALSKE FABLER

kenboit at prædike mod Drukkenskab, en Narr mod Daarlighed, og en Fraadser mod Vellyst.

71. Fabel.

Løven, Slangen og Muldvarpen.

Da Løven engang var angreben af en Svaghed, lod han til sig kalde en Slange, som holdtes for den største Practicus udi Medicinen. Slangen anvendte all sin Konst, men forgieves; thi Løvens Helbred heller forværredes end forbedredes ved hans Medicamenter: Slangen maatte derfor høre ilde blant alle Dyr: Men ingen taledede med saadan Foragt om hans Cuur, som Muldvarpen, hvilken, skjønt han var gandske ukyndig udi Medicinen, dristede sig til at sige, at, hvis Løven havde villet betiene sig af hans Raad, vilde han for længe siden have faaet sin Helbred igien. Dette kom Løven for Øret, hvorudover han gav Slangen Afskeed, og antog Muldvarpen i hans Sted. Ingen kand sige hvilke Medicamenter den sidste Doctor brugte. Det er alleene vist, at Løven under ham blev fuldkommen restitueret, og at Muldvarpen derudover kom udi saa stor Anseelse, at Slangen selv ikke turde tale et Ord derimod; han lod sig alleene nøye med hemmeligen at sige til sine Venner, at Løvens Cuur maatte alleene tilskrives Tiden, men ikke Personen, efterdi Muldvarpen blev antagen just paa den Tiid, da Sygdommen havde ud-raset, og Naturen begyndte at virke. Dette begreebe nogle faa fornuftige Dyr, saa at det blev et Ordsprog iblant dem, naar nogen blev cureret paa samme Maade, at det var Muldvarpens Cuur. Men de fleste fuldte Strømmen, og Muldvarpen, som slet intet herved havde giort, fik Titel af Hoff-Medicus.

Fabelen lærer, at den elendigste Qvaksalver ofte gjør den største Læge til skamme, efterdi han er den sidste Doctor.